

ANJEL HNEVU Ruská legenda

Eleanor C. Merry

Veľká Noc, ako sviatok Zmŕtvychvstania prestal byť presvedčivou realitou pre väčšiu časť kresťanského sveta. A ak jeden z navzájom sa dopĺňujúcich sviatkov stratil svoju presvedčivosť pre ľudské srdcia, tak ďalší, sviatok Michaela, je stratený tiež. Udržovanie sviatkov roka s vnútorným presvedčením, ich chápanie nie len ako ľudských výmyslov, ale ako časť samotného bytia Slniečného systému - hmotného aj duchovného - vedie k pravému sociálnemu životu, k mieru a k dobrej vôli.

Ale ich oslavovanie by nemalo byť len záujmom organizovaných náboženských systémov. Malo by byť prinesené do domovov všetkých ľudí, ako všeludský zážitok, tak prirodzený, ako samotné ročné obdobia a tak nádherný, ako pravdy, ktoré predstavuje. Nesmierny vplyv, možno až nezmerateľný vplyv by mohol byť prinesený aj skrze umenie; lebo umenie môže vystavať most medzi vedou a náboženstvom.

Život nie je až taký ľahký, aby sme mohli jednoducho dať stranou to, čo ho podporuje.

Smrť nie je takou bezvýznamnou udalosťou, aby sme mohli ignorovať uistenie o nesmrteľnosti.

Existujú dva nádherné výroky *, ktoré osvetľujú novým spôsobom dva vzájomne sa dopĺňujúce sviatky - Veľkú Noc a sviatok Michaela. Prvý: „Je uložený do hrobu; Vstal.“

A druhý: „Vstal a v tichu môže byť uložený do hrobu.“

Prvý hovorí o Kristovi. Druhý o Človeku, ktorý „ak dokáže, skrze duchovné poznanie, nájsť vzkriesenie vo svojej duši, môže sa stať živým medzi narodením a smrťou, počas pozemského života - vnútorne živým. Potom nepadne za obeť mocnostiam temnoty. ...“

Krása na jeseň je protikladnou ku kráse jari. Na Veľkú Noc sa pozeráme smerom do budúcnosti. Na jeseň je tu vždy „spomienka“, lebo nemôžeme odvrátiť zrak od zázraku dozrievania všetkého, čo na jar začalo. Ale listy opadávajú, zlaté, ako Slnko vo svojom umieraní a čoskoro zmiznú. A všetky veci smerujú k lonu Zeme.

Ale ak je naše spomínanie správne, musí dôjsť k oddychu, keď sa pozeráme cez mesiace späť, k sviatku Veľkej Noci. „Vstal; a môže byť v tichosti uložený do hrobu.“ Toto je puto, ktoré spája Veľkú Noc so sviatkom Michaela.

Tradicia vždy spájala Krista s Archanjelom Michaelom, ktorého samotné meno, keď vyložíme jeho jednotlivé hlásky, je otázkou a výzvou: „Kto je ako Boh?“. Výzva ľudstvu hľadať duchovnú pravdu, je podstatou jeho prebojovania sa ku Kristovi, o ktorej hovorí tak veľa legiend.

A toto je najnádhernejším spôsobom naznačené vo veľkolepej, poetickej ruskej legende, ktorú tu celú uvádzam. V nej, Michaelova láska ku Kristovi a jeho božský hnev pri pozeraní na smrteľný zápas ukrižovania, roztrhne chrámovú oponu. Je to zničenie starej cesty zjavenia a oslobodenie večných mystérií tak, aby ich v budúcnosti mohli zrieť a poznať všetci ľudia.

Spájanie sviatku Michaela so spomienkou na Veľkú Noc je v tejto legende podané ako niečo nevyhnutné a vznešené. Jej vášnivá a dramatická podoba, z jej dôrazom na bolesť Kríža, nepatrí do duše ľudí, ktorí snívajú bezvýznamné sny, ale duši, ktorá je vedená cez veľkú temnotu nezničiteľnou istotou prichádzajúceho brieždenia.

* Pozri: *“Der Jahreskreislauf”*: Rudolf Steiner

ANJEL HNEVU

Ruská legenda zo zbierky Alexeja Remisova s názvom „Stella Maria Maris”

Na poli Golgoty, pribitý na Kríž,
Paže naširoko rozťahnuté - zranené Ruky krvácajúce -
V Strede Zeme, na Svätom Kríži, visel
Kristus,

Povznášajúc skrze Seba dielo Svojich Rúk božských:

Tento svet štyroch rozmerov -

V jeho Dĺžke

V jeho Šírke,

V jeho Výške

V jeho Hĺbke.

Anjeli vystúpili na Nebesia a zostúpili dole,

Zhromaždili sa do Skupín.

Nebeské Sily vzdali poctu Jeho dobrovoľnej bolesti.

Pochválené buď Tvoje dlhotrvajúce utrpenie, Pane!

Božské Mocnosti, vo svojich deviatich stupňoch:

Anjeli,

Archanjeli,

Kniežatstvá,

Mocnosti,

Sily,

Panstvá,

Tróny,

Cherubíni,

Serafíni,

Stáli pred Ním -

Stáli pred Trónom Slávy -

Podľa hodností, vystupujúc, zostupujúc.

A Mŕtvy vstali so svojich hrobov,

Tiahnuc bližšie ku Krížu a zanechávajú svoje smrteľné postele,

Vrhajúc sa na zem a klaňajúc sa

Pred Jeho vše-liečivou vznešenou bolesťou.

Pochválené buď Tvoje dlhotrvajúce utrpenie, Pane!

Na svojich Krížoch priviazaní, dvaja zloději

Safet a Temech

Vo svojej smrteľnej agónii na Kríži, v temnej, smrteľnej únave - zomreli.

Ich myšlienky prešli v smrť; ich roztrieštené, vinou zaťažené myslenie zamdlelo, -

Temnota oslepila ich oči: oči zmyslov, aj oči ducha; ich srdcia vystúpili prosiac:

„Milostivý Pane Bože
Maj zľutovanie so mnou, padlým!
S rukami vzopätými v podobe Kríža k SYNOVI,
k Nemu, Ktorého paže boli natiahnuté na Kríži,
Naša Pani, Presvätá Božia Matka,
Klesla k úpätiu Kríža.
Meč úzkosti prepichol Jej srdce skrz naskrz,
Jej srdce pokrstené posvätenými slzami,
Celkom zlomené srdce, a posledné slzy preliate,
Všetky Jej slzy vyčerpané.

„Nebeský KRÁĽ, Môj Syn!“

Tri Hviezdy

Ako tri sviečky Boha -
Žiarili z temnoty k Nej, k Panne,
Ktorá neuveriteľne, obdivuhodne
Niesla Nepoznateľné
Svetlo, Spásu svetov.

Pochválené bud' Tvoje dlhotrvajúce utrpenie, Pane!

V mieste vychádzajúceho Slnka dvanásť brán sa otvorilo - dvanásť
ďalších na Západe - dvanásť na Mori; a z každého smeru,
z Nebeských nižších aj vyšších sídiel

Zhromaždili sa spolu

Okolo Kríža

Sily nebeské.

Dvaja Anjeli viedli dopredu staršieho, podopierajúc ho
pod ramenami -

Uctievaný a prastarý, krehký,

ADAM - prvý stvorený -

A postavili ho pred Tvár Pána.

Kristus visel na Kríži

Zvesená bola Jeho Hlava.

Pre uctievanie všetkých ľudí, pre osvietenie, pre
odpustenie hriechov všetkým tým, ktorí skrze Vieru stúpajú smerom
k Nebesám -

Dali Mu horkú žľč piť

Jemu, ktorý je Prvopočiatkom

Ktorý nemá začiatok

A je bez konca -

Večný.

A tu zaznel Hlas z Kríža k Adamovi:

„Kvôli tebe a kvôli tvojim deťom som JA prišiel na Zem;
zostúpil z Nebies na Kríž; pripútal sa na
Kríž.

Tento deň naplním Zmluvu - odpustím ti tvoju vinu.“

A Adam si vydýchol:

„Taká bola Tvoja vôľa - taká bola Tvoja vôľa - Pán - môj Boh.“

Pochválené buď Tvoje dlhotrvajúce utrpenie, Pane!

Anjeli, Nebeský zástup, zajasali, chváliac pred Adamom Krista, ktorý Svojou Krvou vykupuje Prvé Zrodenie:

„Temné noci sú preč,
Bedákanie skončilo.“

A od Kríža vystúpili do Neba Nebies, hore k Trónu Slávy, v strachu a radosti chváliac Krista pred Nebeským Otcem.

Pochválené buď Tvoje dlhotrvajúce utrpenie, Pane!

Nebeské Zástupy - vo svojich deviatich stupňoch:

Serafíni
Cherubíni
Tróny
Panstvá
Sily
Mocnosti
Kniežactvá
Archanjeli
Anjeli

Prišli k Božiemu Trónu

Chváliac bolesť božskú.

Ale jeden z Anjelov Nebeského kruhu

Prenikavo hľadiac,

Vznešený výzorom, stál nehybne pri Kríži;

Len On nepohnute

Len On v tichu pozerajúc na Krista.

„Čože! Boží Syn, Milovaný Syn! Brat!

Kristus, Kráľ Nebies, Stvoriteľ Neba a Zeme -

predaný za tridsať strieborníkov! a visí na Kríži!

Trpí - krv po Ňom steká od Hlavy až k

Chodidlám; a niet nikoho, kto by mu prišiel na pomoc! Opustený!

A nikde niet bezpečia pre Neho; nevinný - a On visí na Kríži!“

Nič nevidel - len Krista,

Anjelsky pohľad uprený len na Ňom.

Žiaden pokoj nemohol mocný Anjel nájsť,

Jeho prsty pevne zaťaté v zúfalstve,

A dym -

Ako modré prstence vinúce sa z kadidelníc -

Valil sa nahor z ostro vytŕčajúcich

kíbov.
Bielo žiarila kopija v ruke
Držaná za dymiacu rukoväť,
A búrlivé krídla - temne modré ako búrkové
mračná -
Hučali v hneve
Ako krídla orla.
Nepohnutý
Tichý,
Nemohol a nechcel vidieť Krista na Kríži.
Všetky nebeské Mocnosti pozerali na seba v údive
Prosiac Anjela
By vystúpil k Trónu Slávy,
Chváliť Krista pred Nebeským Otcom!
Jeho Srdce bolo v plameňoch; myšlienka vyšľahla nahor z Jeho
jasne horiaceho srdca:
„Istotne On len, môže, chce a musí povstať chrániť
nás, potrestať mestá a dediny, polia, vrchy a
lesy - zničiť celý svet a vyhasiť jasnú
Slnečnú korónu! vykonať zadosťučinenie za Kríž a muky!

Pochválené bud' Tvoje dlhotrvajúce utrpenie, Pane!

Sám a nepohnute
Neotrasiteľne pevne, v tichu horiac
Pri Kríži stále čakal prísny Anjel Hnevu,
Zo všetkých Anjelov najvyšší
Nad nepriateľmi Víťaz najväčší
Archanjel MICHAEL.
Snehobielo krúžiac a víriac
Nebeské Hierarchie - chváliac -
stúpali od Kríža a vystúpili
Za všeobjímajúce hviezdy, k Trónu.
A mdlo znejúca z Neba,
zostúpila ako šepot hudba sfér.
A Kristus poručil Anjelovi vystúpiť na Nebesia
a zanechať Kríž:

„Poslúchni Zákon!“

Ale verný Krížu, Anjel tu stále stál, a
nemohol odísť:

„Pane, Ty vidíš

Ja nemôžem znieť Tvoje Ukrižovanie!“

A znovu Boh poručil Anjelovi odtiahnuť
od Kríža:

„Poslúchni Zákon!“

Ale Anjel sa nepohol; neotrasiteľne pevný, vzpriamený

verný, stál pri Kríži:

„Pane, ako môžem odísť?“

A tretí krát, znejúc nadol, prišiel Hlas z Kríža a prikazoval Anjelovi vystúpiť na Nebesia:

„Poslúchni Zákon!“

A tiene - ktoré načúvali Duchu - poletovali ponad bledú hlavu; chvejúc sa, Anjel ustúpil jeden krok od Kríža, potom zrazu zastal a otočil sa. Tmavé tiene krúžili ponad biele obočie, mocné krídla udierali ako krídla orla a oči mal modré a hlboké ako lesné čistiny:

Zrieť túto bolesť - vlastniť túto moc len aby zostala bokom - nemôcť ju použiť!

„Nechci to odo mňa, Pane; nežiadaj to!

Ty vidíš moje planúce srdce!

Ty poznáš moju Lásku,

Ktorá je nekonečná a neobmedzená.

Načo mi je moc

Ak nemôžem Tvoje muky ukončiť?

Tvoj Zákon, Slovo a Vôľa

Proti nim sa neodvažujem vzbúriť -

Ale Ja nemôžem uhasiť moju Lásku.“

A oheň Lásky bol tak obrovský, bolesť tak horká, muky tak nezmerateľné, že každé zákutie srdca planulo.

Anjel uvoľnil svoje prsty

a ľahučko

plameň unikol z jeho ruky

A plameň bol modrý, horúci a živý, oheň tak šľahajúci a horiaci, že Temnota zosivela, sedem Nebies sa spojilo a Pozemské ríše sa zatriasli. Duniace, štvornásobne - rozštiepené strašné kvílenie zármutku zostúpilo na štyri vetry zo štyroch štvrtín medeného Neba - besniac z východu a západu, zo severu a juhu -

Kto im ukáže cestu? Kam pôjdu?

Nemôžu sa zastaviť, ani oddychovať! V šialenstve ponorili sa do mora, takže more sa vzdulo a hrozilo pohltiť

svet; a stĺpy Pekla sa otriasli,

Ale v hrmení a zavíjaní a stonaní

Stále ostrejšie narastá žiaľ -

Besnenie bez uvoľnenia! -

A Anjel vrazil svoju kopiju

Do hlbokkej Temnoty Zeme -

Kde strach ležal skrývajúc sa,

Kde ohováranie, prenasledovanie a strata nariekali

Kde skonávajúce srdce, nechránené, slabučko bilo,
Kde nepotrebný súcit sa stával skazeným
A ochraňujúca starostlivosť odhŕňovala.

Ako blesk
Rozdeľujúci Temnotu,
Kopija prenikla Chrámom,
Prerazila kupolu
zbrázdila nádvorie,
odrazila murivo,
A roztrhla vo dvoje Chrámovú Oponu -
Ako svedectvo pre človeka bolesti a Kríža,
že synovia ľudí môžu zrieť a rozumieť.

A v tej istej hodine Kristus zvolal nahlas, chváliac
Boha Otca; a On, Jednorodný Syn,

Vzdal sa Ducha,
Veľký Anjel Svetla
SLOVO Boha,
V Smrti poraziť Smrť.

*Pochválené buď Tvoje dlhotrvajúce utrpenie,
Pochválená buď Tvoja bolesť,
Pochválená buď Tvoja moc, Pán a Boh.*

**Preklad legendy je niekoľkonásobným prekladom (z ruštiny do nemčiny, z nemčiny do angličtiny a z tej do slovenčiny), takže treba mať na vedomý, že pravdepodobne došlo k skresleniu významu textu.*